

Prohlížení obrázků pomocí XnView

Na CD v PPK č. 17 jsme vám přinesli program XnView na prohlížení obrázků, jehož používání je zdarma a který je celý zpracován v českém jazyce. Tento pozoruhodný program, který v lecčems předčí i programy placené, vám představíme.

Instalace

Program XnView najdete na PPK CD v rubrice **Programy/Grafika/Prohlížeče obrázků**. Instalace probíhá bez problémů podle pokynů na CD. Během instalace

máte pouze určit, kde má být vytvořena složka s programem a do které skupiny programů v nabídce **Start** se má program začlenit. Instalace je hotová za minutu

a poté již můžete program kliknutím na ikonu nebo prostřednictvím nabídky **Start** spustit.

Otevření souboru

V programu XnView lze nejenom prohlížet (a do jisté míry i vytvářet a upravovat) obrázky, ale i přehrávat multimediální, tedy zvukové a video soubory. Prvním krokem bude otevření souboru. Pro otevření souboru máte k dispozici dvě možnosti. Buď kliknete na druhé tlačítko zleva v nástrojové liště se symbolem šipky a dokumentu, nebo použijte klasickou vol-

bu **Soubor/Otevřít**. Tím se otevře okénko **Otevřít**, ve kterém si vyhledáte soubor, jež chcete otevřít. V rozbalovacím

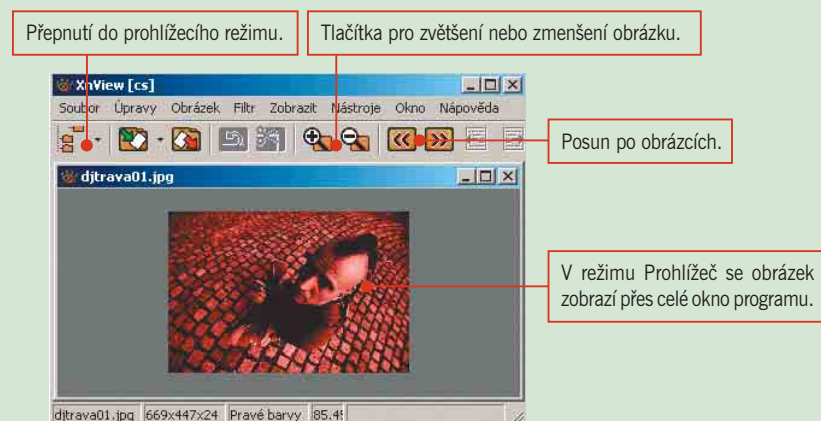
seznamu **Položky typu** si můžete hledání usnadnit tak, že si v okénku **Otevřít** zobrazíte pouze grafické, zvukové nebo filmové soubory. Zatržením položky **Zobrazit náhled** si prohlédnete soubor ve velmi malé velikosti, náhled u zvukových videosouborů však není možný. Poté, co soubor najdete a označíte, klikněte na tlačítko **OK**.

Prohlížení obrázku

Pro prohlížení obrázků máte v tomto případě dvě možnosti, tedy dva režimy. V prvním případě se obrázek roztáhne přes celé okno programu. Velikost zobrazení můžete upravit tlačítky + a - v nástrojové liště nebo můžete použít nástroj **Lupa**, který najdete v nabídce **Zobrazit/Lupa**. Zde si určíte, jak bude zobrazení obrázku velké (v procentech). Pro přepnutí do jiného režimu slouží vždy první tlačítko v nástrojové liště. Po kliknutí na tlačítko se dostanete do režimu **Prohlížeč**. Zde vidíte menší náhled obrázku a zároveň stromovou strukturu disku a obsah vybrané složky. Velikost náhledu ovlivníte opět pomocí nástroje **Lupa**, který najdete v nabídce **Zobrazit** – položka **Náhled**. Pomocí prvních dvou nabídek můžete velikost náhledu upravit podle toho, jak je velká část okna programu s náhledem. Jak již bylo řečeno, okno v režimu **Prohlížení** je rozděleno do tří částí. Velikost těchto částí můžete sami

ovlivňovat: najedte kurzorem na dělicí linky a v okamžiku, kdy se kurzor změní v oboustrannou šipku, stisknete levé tlačítko myši a myši zatáhnete. Ovlivnit můžete také zobrazení souborů v okně pro obsah složky. Jejich podobu ovlivníte pro-

střednictvím nabídky **Zobrazit/Zobrazit jako**. Zde si můžete vybrat, zda chcete zobrazit velké ikony s náhledy obrázků, nebo malé ikony, anebo pouze seznam souborů s detaily (velikost souboru, datum uložení...) či bez nich. Velikost jednotli-

vých ikonek s náhledy určujete v nabídce **Zobrazit/Velikost náhledu**. V nabídce **Zobrazit/Radit podle** si vyberete, jak mají být zástupci souborů řazeni – podle abecedy, data, velikosti apod.

Prohledávání disku.

Zobrazení obsahu vybrané složky s ikonami obrázků.

Náhled obrázku.

Úpravy obrázků

Pomocí programu XnView lze obrázky také jednoduše upravovat a upravené je uložit. Otevřete si obrázek v zobrazovacím režimu (tj. přes celé okno programu). Pokud se vám líbí část obrázku, můžete si ji vyříznout a uložit pouze tento výřez. Klikněte na to místo v obrázku, odkud chcete vést oříznutí, a se současně stisknutým levým tlačítkem myši vedte obdélník kolem místa, kde chcete výřez vytvořit. Poté, co obdélník dokončíte, se aktivizuje tlačítko se symbolem nůžek v nástrojové liště – nástroj **Oříznout**. Na toto tlačítko klikněte a z obrázku zbude pouze oříznutá část. Poté použijte příkaz **Soubor/Uložit jako**. V obrázku můžete také změnit použitou barevnou paletu. Nastavení barev se provádí v nabídce **Obrázek**, a to opět v zobrazovacím režimu. Zde máte na výběr ze tří druhů palet. V této nabídce najdete ještě další nástroje, pomocí kterých si můžete s obrázkem pohrát. Obrázek můžete otáčet, převracet jej vodorovně i svisle, měnit jeho rozměry a můžete k němu přidat

Poté klikněte na tlačítko **Oříznout**.

Pro výběr části obrázku klikněte na místo v obrázku a vedte obdélník.

také barevné pozadí (jakýsi podklad obrázku). Na obrázků lze také aplikovat nejrůznější filtry, tedy funkce, které obrázek různě „zkreslí“. Tyto filtry najdete v nabídce **Filtry** v hlavní nabídce. Za zmínku stojí také možnost vytvořit si filtr zcela vlastní. Ten si vytvoříte v položce **Různý Uživatelský filtr**.

Obrázek, na který byl aplikován filtr.

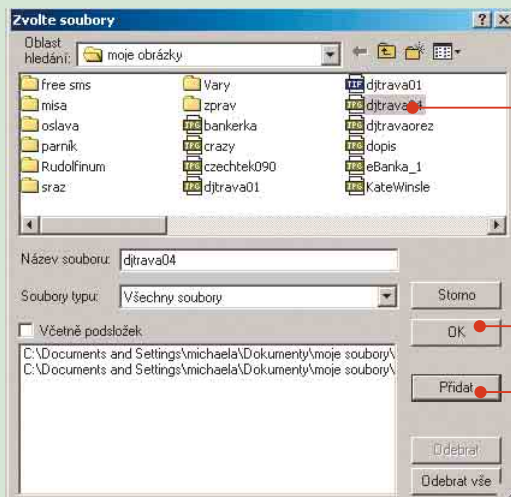
Konverze formátu

Pomocí programu XnView lze také uložit obrázek v jiném formátu, než ve kterém byl původně, tedy tento obrázek konvertovat. K tomu slouží tlačítko **Konverze**, které najdete v nástrojové liště. Na toto tlačítko klikněte a otevře se okno **Dávková konverze**. Nejprve musíte určit, který soubor chcete konvertovat. Klikněte na tlačítko **Přidat**. V okénku **Zvolte soubory** tento soubor vyhledejte, klikněte na něj a poté na tlačítko **Přidat**. Tímto způsobem můžete vybrat dokonce několik souborů najednou. Nakonec výběr souborů potvrďte kliknutím na tlačítko **OK**. Pokud chcete konvertovat obsah celé složky, klikněte v okénku **Dávková konverze** na tlačítko **Přidat složku**. V dalším kroku musíte určit, kde budou konvertované obrázky (tedy v jiném formátu) uloženy. To určujete v části okna **Složka**. Klikněte na tlačítko s třemi tečkami a vyhledejte místo, kam mají být obrázky uloženy.

V řádku pod položkou **Složka** si vybíráte z rozbalovacího seznamu formát, do kterého mají být obrázky konvertovány. V položce **Overwrite** určujete, zda mají

být obrázky v původním formátu vymazány, nebo zda mají být ponechány na svém původním místě. Nakonec klikněte na tlačítko **Start**; tím konverzi zahájíte.

-mia

Označte soubor tím, že na něj kliknete.

Až budete s výběrem hotovi, klikněte na tlačítko **OK**.

Klikněte na tlačítko **Přidat**.

XnView – další nástroje

V minulém čísle našeho časopisu jsme vám představili program XnView a poskytli jsme vám jej zdarma na PPK CD 17. Tento program slouží k prohlížení obrázků, ale obsahuje i několik dalších funkcí – ty vám nyní vysvětlíme.

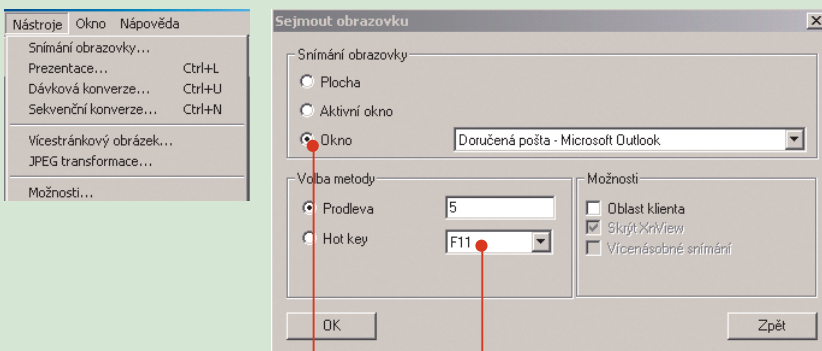
Snímek obrazovky

Někdy potřebujete sejmout obrazovku počítače, ať už celou, nebo jenom její část. To je užitečné například tehdy, máte-li s některým programem problémy a žádáte nás o radu. Obrazovku lze sejmout pomocí klávesy Print screen, ale lepší je použít nějaký specializovaný nástroj. Ten najdete i v programu XnView. Klikněte na položku **Nástroje** v hlavní liště a poté na položku **Snímání obrazovky** nebo klikněte na stejnojmenné tlačítko se symbolem fotoaparátu. Tím se otevře okno **Sejmout obrazovku**. Nejprve určete,

co má být sejmuto. Může to být buď celá plocha obrazovky, nebo pouze aktivní okno (to, které je navrchu), popřípadě si ze seznamu Okno vyberete z oken programů, které máte spuštěny. Dále určete, jak má být snímání zahájeno. První možností je stisknout klávesu nebo klávesovou zkratku, kterou si vyberete z rozbalovacího seznamu. Druhá možnost spočívá v použití časového spínače. Zvolte si, za kolik sekund od doby, kdy kliknete na tlačítko **OK**, má být sejmuto automaticky provedeno, a počet sekund vepište do řádku,

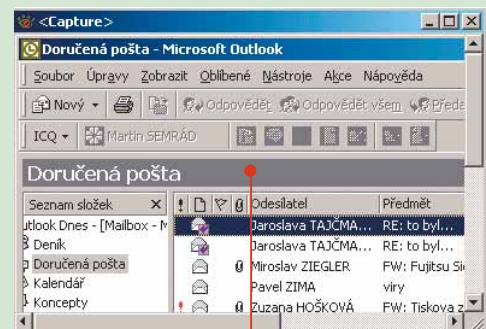
Nyní klikněte na tlačítko **OK** a obrazovku sejměte. Obrázek se vzápětí zobrazí v programu XnView.

Pomocí volby **Soubor/Uložit** můžete tento obrázek uložit na disk. Do řádku vepište název souboru a z rozbalovacího seznamu vyberte formát souboru, což může být např. formát BMP, JPG nebo TIFF. Kliknutím na tlačítko **Možnosti** v okně **Uložit** si nastavíte ještě další podrobnosti, které se k tomuto typu formátu vážou (např. u formátu JPG je to velikost komprese).

Určete, kterou část obrazovky budete snímat.

Určete, jakým způsobem se bude okno snímat.

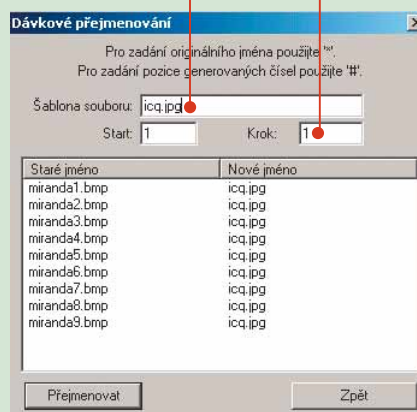
Sejmutá obrazovka se zobrazí jako obrázek v programu XnView.

Hromadné přejmenování souborů

Program XnView lze využít také k hromadnému přejmenování souborů z jedné složky. Přepněte program do režimu **Prohlížeč** a vyhledejte složku se soubory, které chcete přejmenovat. Tyto soubory označte pomocí kláves se šipkami nebo pomocí myši – v obou případech je třeba současně držet stisknutou klávesu Shift (pro označování souborů za sebou) nebo Ctrl (pro označování vybraných souborů, které nejsou vedle sebe). Nyní vyberte z lišty programu položku **Nástroje** a v ní zvolte možnost **Dávkové přejmenování**. Ve stejnojmenném okénku nejprve určete název

Napište nové jméno souborů.

Skok mezi názvy souborů.

souborů. Soubory budou pojmenovány tímto názvem a odlišovat se budou číselnou hodnotou za ním. V prvním políčku **Start** stanovíte, kterou číselnou hodnotu bude mít první soubor. V druhém políčku **Krok** určíte, jaký bude „skok“ mezi názvy jednotlivých souborů v číselné hodnotě – např. pokud se první soubor bude nazývat obrazek1.bmp, druhý obrazek3.bmp a třetí obrazek5.bmp, pak je tento krok roven dvěma. V seznamu dole v okénku vidíte, jak se budou nové soubory jmenovat. Pro zahájení přejmenování klikněte na tlačítko **Přejmenovat**.

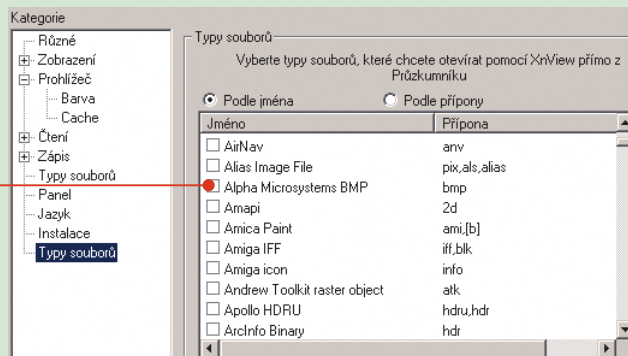
Přidružené soubory

Skoro každý program vám při instalaci nabídne možnost, že se v něm bude automaticky (např. z programu Průzkumník) otevírat co nejvíce typů souborů, které je schopen načíst. Často se stává, že uživatel tuto nabídku přehlédne, „odklikne“ ji a pak se diví, že určité typy souborů, které otevíral v jiných programech, se automaticky otevírají v novém programu. Stejně tak to funguje i u programu XnView; naštěstí i zde existuje možnost, jak si vybrat, které soubory budeme tímto programem přednostně otevírat. Klikněte opět na nabídku **Nástroje** a zvolte položku **Možnosti**. V tomto okénku klikněte na položku **Typy souborů**. Vpravo se vám zobrazí seznam všech nejrozličnějších grafic-

kých formátů. Pro lepší orientaci si můžete vybrat, zda mají být seřazeny podle jména formátu, nebo podle přípony souboru. Nyní si v seznamu prohlédnete za-

škrtnuté formáty – soubory těchto formátů se budou automaticky otevírat v programu XnView. Pokud chcete tento typ souboru odebrat, klikněte na zatřítčko.

Zaškrtněte typ souborů, které se budou automaticky otevírat v programu XnView.

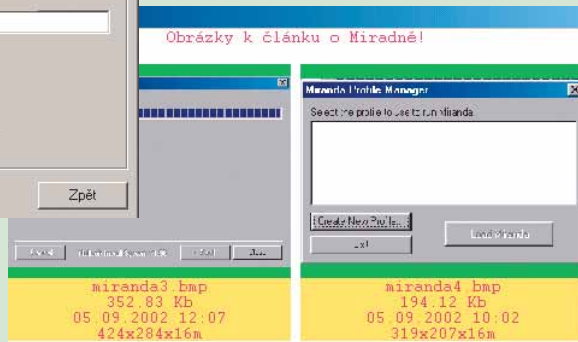
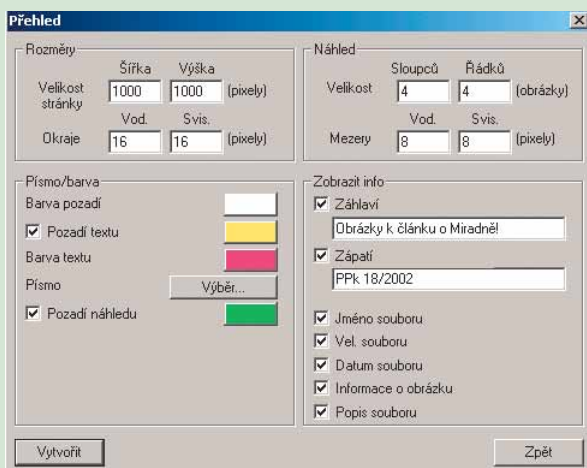

Přehled obrázků

Program XnView je také schopen vytvořit soubor, ve kterém budou obrázky vybrané z určité složky zobrazeny v náhledové velikosti (zmenšené) spolu s dalšími informacemi o obrázku. To je výhodné např. tehdy, chcete-li si vytisknout miniaturní obrázky, které máte na disku, na jeden papír. Nejprve soustřeďte obrázky do jedné složky. Tuto složku v programu XnView vyhledejte a otevřete. Obrázky, jejichž miniaturní chcete uložit do souboru, označte pomocí myši nebo šipek a současně stisknuté klávesy Shift nebo Ctrl. Vyberte z nabídky **Nástroje** položku **Vytvořit přehled**. Tím se otevře okno **Přehled**, ve kterém určujete, jak bude vypadat dokument s náhledy. V první části **Rozměry** určujete, jak velká bude stránka s náhledy. Obrázky mohou být na barevném podkladě

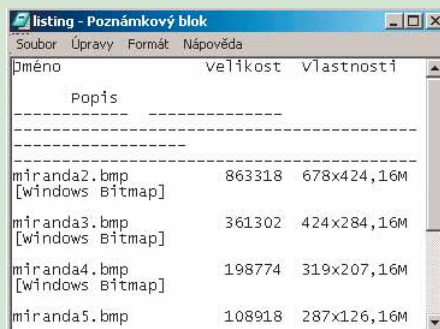
a stejně tak ani pozadí stránky nemusí být nutně bílé. V části **Náhled** určujete velikost obrázků samých. Na stránku lze také umístit doprovodný text. Font toho-

to textu nastavíte v části **Písmo** kliknutím na tlačítko **Výběr**. V části **Zobrazit info** stanovíte, jaký doprovodný text má být u náhledu zobrazen. V dokumentu může být zobrazeno záhlaví a zápatí. Jeho text zapište do řádku. Poté klikněte na tlačítko **Vytvořit**. Dokument s náhledy se otevře a vy si jej můžete prohlédnout. Nakonec nezapomeňte tento soubor uložit pomocí nabídky **Soubor/Uložit**.

Seznam souborů

Další nástroj programu XnView se netýká pouze obrázkových souborů. Program totiž umožňuje vytvořit si prostý seznam souborů v programu Poznámkový blok – tedy jakýsi výpis obsahu složky spolu s informacemi o souboru. Spusťte program XnView opět v režimu **Prohlížeč**. Zde vyhledejte složku, jejíž obsah chcete vypsat. Tyto soubory označte stejným způsobem jako v předchozím případě. Poté

z nabídky **Nástroje** vyberte příkaz **Vytvořit seznam souborů**. Tím se spustí program Poznámkový blok a v něm se otevře nový soubor, ve kterém uvidíte seznam vybraných souborů spolu s informacemi o nich (velikost souboru, formát souboru apod.). Pomocí příkazu **Soubor/Uložit jako** si tento textový dokument uložte na vybrané místo.

-mia